

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
Numeros anteriores: 10 céntims

MINISTRACIÓ Y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 15.
Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

....Y PUNTO FINAL

No dirán que las Corts canovino-sagastinas hajan acabat la séva tasca de qualsevol manera. Los soldats de las filas ministerials y 'ls soldats de las filas fusionistas units com un sol home han terminat la séva missió parlamentaria disparant dos bombas davant de l'opinió pública assombrada primer y empudegada desseguida. La primera bomba tenia en lloch de metralla una cantitat fabulosa de moneda, y la segona, en lloch de dinamita, tenia una inmensa concentració de aquells gasos produïtis per les matèries fecals.

Ja compendràs ab lo que acabo de dir que 'm refeixó á l'aprobació de la pròrroga de les concessions ferro-viariás, y á l'aprobació de les eleccions de Madrid, actes realisats casi simultàneamente.

Los escàndols á parells, com els frares.

Després de aquestes hassanyas, los pares de la patria se n'han anat á descansar, mentres lo govern, fregantse les mans plé de satisfacció, està dihent:

—País com aquest no se'n trobará un altre en lloch del mon. Tot ho sufreix, tot ho aguenta, sense exhalar una queixa, ni irritarse lo més mínim... Endavant donchs, y visca la patxorra! Y viscan sobre tot los bons bocins!!!!

En nom de la patria combatuda per dos guerres devoradoras y casi aniquilada de sanch y de recursos s'ha fet passar aquell projecte que desde molt avants de la maleïda guerra de Cuba, estava ja sobre 'l tapet. No era d'ara sino de molt temps enrera la pretensió de les empreses de ferro-carriols á obtenir una ganga tan estupenda com la que significa la pròrroga de les concessions. Ab la fatlera de obtenirla no donavan pau als seus concellers, homes públichs en sa majoria dels que figuraren en primera línia en los partits de la restauració.

—¿Qué féu?—deyan los carrioles.—No han de móureus los pingües sous que 'us estém abonant y la perspectiva dels majors beneficis que percibiréu sens falta si la nostra pretensió prospera?

—Calma—responen los homes de la barateria política.—Cada cosa al seu temps. Ja arribarà l' hora de fer passar com una seda aquest llivant d' espart.

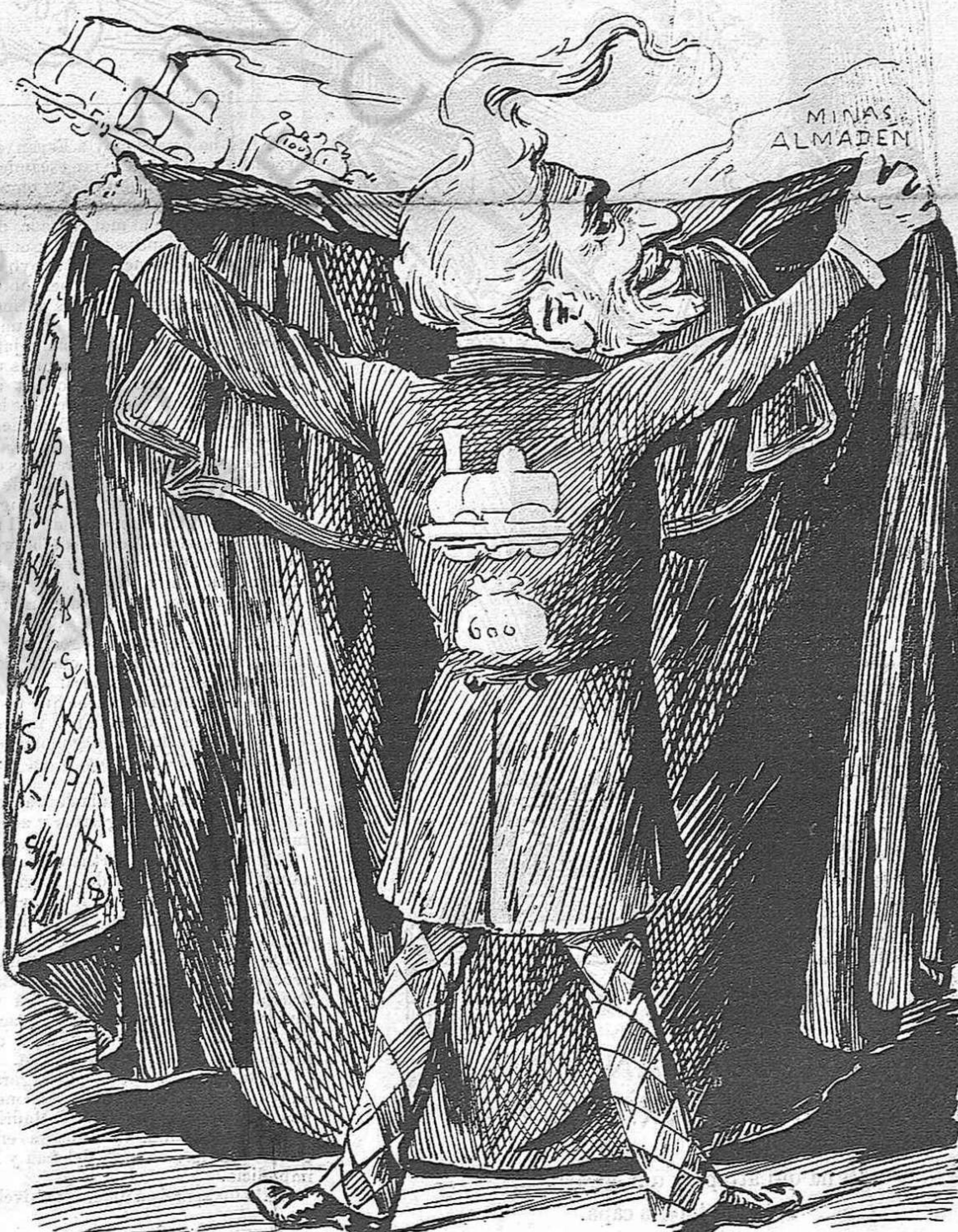
Y l' hora ha vingut, en efecte. La guerra de Cuba ab la qual tantas monstruositats y tants escàndols s'autorisau, ha servit que ni feta expressa pera conseguir l'aprobació definitiva del ruïnós projecte.

Espanya está postrada en lo llit de mort: los que hauríau de assistirla fan tot lo possible per agravar lo seu estat, y quan ha sigut ocasió de viaticarla, 'ls barateros de la política, han dit:

—Ara es l'ocasió de ferla combregar ab questa roda de molí.

L'infelís malalt s'ha tragat al últim la llei de pròrroga de las concessions, roda de molí daurada de patriotisme.

CARA

¿Qu' es lo que tapa la capa?

(Girin full.)

CREU

«Hi ha qui atrapa y qui esgarrapa.»

Tot això tapa la capa.

No s'ha comés mai á Espanya un escarni y un sacrilegi tan escandalós. Se li ha fet entendre que regalant á las empresas caudals que representan una suma mal contada de 4 mil milions de pessetas ens guanyaríam la benevolència y l'apoyo dels capitalistes extrangers, per obtenir recursos inmediats que 'ns permetin afrontar los compromisos en que 'ns trobem envolts. S'ha plantejat lo principi absurdó de que quantas mes dilapidacions cometém, quant mes arruinats ens trobém, mes crèdit hem de obtenir en lo mercat financier d'Europa.

Y aquellas empresas ploranderas que amenaçaven quebrar per falta de recursos, no han tingut cap empaig en respondre de un empréstit de mil milions de pessetas á canvi de la pròrroga, demonstrant què no estavan tan arruinades com deyan, quan poden disposar de una suma tan extraordinaria.

Per supuesto que l'negoci, per lo que respecta á la nació, queda plantejat de la següent manera:

—Per cada quatre duros que tú 'm regalas jo te'n deixo un á interès, ab lo qual realiso dos ganancies á un temps: la del regalo y la del préstamo.

Tal ha sigut la fórmula de transacció proposada pels sagastins y acceptada pels canovistas.

Aixís donchs, los partits de la restauració s'han cubert de... glòria.

A un tall tan suculent li faltava la salsa necessària.... una salsa digna del plat.... y aquesta va ser feta y empleada en un tancar y obrir d'ulls, procedintse á l'aprobació de las actas brutas de Madrid. No sé si algú va tenir la barra de dir que l'aprobació de aquesta brutícia constituhia un rasgo del mes refinat patriotisme.

De totas maneres, no pot negarse que á tal parlament li corresponen tals diputats com los que á Madrid, ab escàndol de tota la nació, va engendrar la fermentació del frau y la impudicia.

Aixís tot apareix á un mateix nivell.

Los republicans permaneixém fora de aquest pudri-mener. La minoría-carlista se'n ha anat també, que ni 'ls cuchs dels sepulcres poden viure ja entre la porqueria acumulada per vint anys de restauració borbònica. S'acostan per la desventurada Espanya dies de gran proba.

A la fator de carn morta las hienas carlistes afilan las dents y 'ls corps de l'integrisme batent las alas per reunir-se de nou ab elles y secundarlas en la seva missió devoradora. Las diferències suscitadas per deu anys de intestinas discordias han desaparescut en un instant. Què sab si está á punt de desencadenar-se una nova guerra civil en la Península!

**
Republicans ¡alerta!

Si no tenim armas, hasta ab los punys y ab les dents hem de combatre pera salvar la llibertat y l'honra de la patria!

P. K.

Os tronxos que 'ls carlins tiravan á n' en Nocedal han rebrotat tornantse cols perfectament comestibles.

Això vol dir que 'ls que tiravan y 'ls que rebíen aquells tronxos avuy's entenen perfectament y's mostren més amichs que may, disposats á encendre una tercera guerra-civil dinàstica.

Lo govern, desencadenant la mes desatentada reacció teocràtica, traballa á benefici de la fiera carlista.

Quan á la pobra Espanya no li quedin mes que 'ls ossos, la fiera carlista s'encarregarà de trossejarlos.

Tal es l'herència que 'ns legarán los homes de la restauració, l'día pròxim en que desapareguin del mapa.

S'ha dit que 's deya que s'assegurava qu'entre 'ls culpables de la insurrecció filipina manats fusellar pel general Blanco, s'hi conta un banquer que posseïa una fortuna de 20 milions de franchs.

Espero que 's digni l'nom de aquest banquer per treure la noticia de la quarantena en que avuy se troba.

* * *

* * *

Y després encara m' agradarà saber de quin sistema son les armes del general Blanco, quals projectils atravesan corassas de 20 milions de franchs.

Durant las últimes eleccions de Diputats provincials va haverhi à Gracia tiros y ganivetadas.

Gran ocasió perque l' govern disposi que 'ls colegis electorals en lo successiu s' instal·lin en las Casas de Socorro!

A Canarias va morir assassinat un candidat à la Diputació provincial, mentres dormia.

En los jochs de las eleccions mes bruts que 'ls altres, es qüestió de dir:

—Qui juga no dorm.

Fins lo *Diari de 'n Brusí* ha calificat de xalaneria l' aprobació de las actas brutas de Madrid.

Y ha dit ademés que 'ls homes de la situació han fet com aquell qu' equivocadament, en lloc de la sorrera, va agafar lo tinter abocantlo sobre lo que havia escrit. Resultant que no se sabia ahont havia caygut la taca, perque tot era tinta.

Recomaném aquests conceptes al amich Teodoro Baró.

El qual, un cop haja acabat la serie d' articles titulada: «*La Repùblica en Barcelona en 1873*», ne pot comensar un' altra, ab lo titul de: «*La Monarquia en Madrid en 1896*.»

En aquest cas li recomano que no fassa com l' heroe del qüento. ¡Cuidado sobre tot á no agafar lo tinter en lloc de la sorrera!

Las Corts han sigut tancadas.

Es natural. Ara ja té l' govern tot lo que necessita: quartos y medis de ferne.

Quan s' acabi la provisió, las Corts tornaran á obrirse.

No pot negarse la conseqüència als homes de la restauració. Lo seu lema ha sigut sempre l' mateix: «*La qüestió son quartos.*»

Encare continua pres lo director de *La Justicia* de Madrid. Y això que resultan perfectament comprobats la major part dels abusos que vá delatar respecte á la recluta voluntaria.

Pero l' Espanya restaurada es així: si la *injusticia* campa per tot arreu, pels seus respectes, qahont ha de anar á parar la *Justicia*?

¡A la presó!

En lo vapor *Raffaele Rubattino* s' embarcà dimars á la tarda nostre estimat col·laborador artístich D. Fernando Rus, que va á Génova ab son auxiliar D. Frederich Fernandez, representant LA CAMPANA y *La Esquella* en l' acte de la botadura del acorassat *Cristóbal Colón*.

CARTA DE FORA. — Reus. — ¿Qué ha passat entre un frare dels titulats de la *Sagrada Família*, y unas noyas amigas de hacer favores, que viuen al davant del convent? ¿Qué hi ha respecte á les visitas del frare á las noyas y de una de aquestas al frare, en plena classe? En la ciutat se parla molt d' aquest enredo y lo que més extraña á tothom, es la repentina desaparició del frare. Se coneixen eclipses de sol, y eclipses de lluna; pero eclipses de frares, no se'n havian vist mai ni en los Pro-nostichs. Ja cal que ho tinguin en compte en lo successiu los astrònoms aficionats á escudriñar los fenòmenos celestials.

ELS APUROS DE DON XIMPLICI

SENYOR Cánovas, em permeterà que li conti un qüento?

—Si?... Donchs, allá va.

Després d' una època llarguissima de disbausas y calaveradas, á casa de D. Ximíplici havian arribat á l' última pregunta.

—Tant bé que havian estat en altres temps!...

Pero es allò: no hi ha res tan terrible com la realitat, quan la realitat vol dir miseria, desesperació y abandono.

Los que en altres temps havien nadat en l' abundancia, gasant l' or á mans plenes, no tenian llavors com qui diu sobre què caure morts.

A la taula no hi havia pa; á la cuyna no hi havia carbó; los llums no cremavan per falta de blé y d' oli; no s' fregavan las rajolas, no s' netejaven els vidres.... ¡Quina miseria!

—Y la família?... Donava llàstima de mirar.

Don Ximíplici anava pel mon ab las calsas foradadas.

La seva senyora trajinava tals garris y pallarinjas, que 'ls transents s' apartaven ab repugnància per no rossarse ab ella.

Als seus fills no se'ls podia contemplar sense sentirse l' cor oprimit.

Tothom deya lo mateix: —¡Pobra familia! ¡Quina decadència mes espantosa! ¡Qui l' ha vista y la veu!...

Apretat per la necessitat, qu' es l' esperó mes agut que co-neix l' home, D. Ximíplici, convensut de que d' aquella manera no podian continuar, resolgué fer algo, alguna tentativa per sortir d' aquell pantano, dins del qual era impossible esperarhi altra cosa que la deshonra y la mort.

Rumié, tirà càlculs, contà y recordà las seves coses, y després de tenir diversos dies lo cervell en prempsa, arribà á formular una solució.

—Si trobo qui m' deixi no mes cinch cents duros —va dirse— m' aixeco del fanch, surto de la miseria, mundo de vida y m' rebichito —

—Cinch cents duros?... ¡A buscarlos!

Trucà á una porta:

—Soch don Ximíplici... ja m' coneixen. Si volguessin tenir la bondat de deixarme....

Li plantaren la porta pels nassos, y don Ximíplici va anar mes avall.

—Déu los guard. Ab cinch cents duros que m' adelantessin, jo miraria de....

Tampoch varen escoltarsel.

Per últim, rebent xascos aquí, desayres allà, una frasse compassa per amunt, un gesto de desprecí per avall, topà ab un benefactor que's dignà compadisar de D. Ximíplici.

—¿Vosté creu—va dirli—que ab cinch cents duros....

—Si senyor: ho tinch molt ben calculat. Déiximels, y m' treu a mi y á la meva família del apuro mes gran que hagi vist.

La caritativa persona (que no era joheva ni directora de cap ferrocarril) entregà la cantitat demandada, y D. Ximíplici corregué á casa séva fent trinxar per la butxaca 'ls cinch cents duros que l' havian de salvar....

—Van salvarlo, en efecte?

—Ay! D. Ximíplici al fi y al cap era D. Ximíplici, y la seva senyora y 'ls seus fills tan ximplicis com ell.

Acostumats á la antigua vida de disbauxa y despilfarro, l' època d' escassés que acabaven de passar no havia fet mes que enconar la llaga y reavivà 'ls seus instints.

—Cinch cents duros á la mà, y abstendirse de mil cosas que agradan?....

D. Ximíplici s' comprà una boquilla d' àmbar y espuma de mar, que representava una pantorrilla molt ben feta.

La seva senyora s' gastà una pila de pessetas ab dos canaris, que, això sí, cantavan admirablement.

Compraren un acordeon, un gosset galgo, sis balancins per gironzarse en corporació, un lloro y una llanterna ab unes vistes admirables, que per passar la vetlla era un entreteniment magnific.

Los fills van anar tots en velocípedo, apostaren al partit del Frontón, destaparen algunes botellas de xampany y....

Y... res: que en molts pochs días dels cinch cents duros no n' quedà un xavo, y D. Ximíplici, á pesar de lo que al rébrels havia dit, se trobà tan aprat, tan pobre y tan aburrit com avants.

Ja está acabat el qüento, Sr. Cánovas.

—¿Y qué ha volgut dir ab això?

—Que 'ls mil milions del empréstit, que vosté diu que 'ns han de salvar, no serveixin també per comprar lloros, bicicletas, acordeons, canaris y boquillas d' àmbar.... ¿Eh?...

FANTÀSTICH

IAL ULTIM!

Toquéu trompetas, brandeu campanas, feu sortir murgas, disparéu salvas. Per més que us sembli casi un miracle, i tenim al últim las Corts tancadas!

¡Quina alegria disfruta l' ànima al sabé aquesta noticia magna! ¡Ab quins frenètics crits d' entusiasme grans y xichs diuhen: —¡Las Corts tancadas!

Per lo que feyan, per lo que 'ns davan, pel que servian, qui ha d' anyorarlas? Molt al contrari: tothom s' encanta de veure al últim las Corts tancadas.

Ja no es possible que quatre sàtrapas vinguin á darrons la mar de latus. ¡Adiós, discursos! ¡Adiós, camànduls! ¿Sentiu què diuhen?... —¡Las Corts tancadas!

Si la política no es més que farsa; si aquí 'ls més llests son los que manan; las Corts obertas

—¿A qui fan falta? Val més que 'ns diguin: —¡Las Corts tancadas!

Descansi y dormi, simpàtic Cánovas, que aquells disgustos que ara passava, que 's repeixeixen no es ja probable, tenint al últim las Corts tancadas.

Y vosté eureka, senyor Sagasta: ja pot com sempre fe l' mèt per Avila; y si alguns tipos li tiran sàtraps, digui: —¡Si 'm trobo las Corts tancadas!

Las Corts polítiques que gasta Espanya son pantomimas, son moixigangas. Sent tan inútils que 's extranyar de que ara estiguin las Corts tancadas?

Serà molt fàcil que veyem llàstimes, que sufrim penas, que passém gana... Pero ¿qué importa si ara com ara tenim al menos las Corts tancadas?....

C. GUMÀ

Lugo s' està celebrant un titulat Congrés eucarístich.

Los bisbes que 'l componen han comensat sas sessions enviant un mensatje de adhesió al trono que 'ls paga ab tota puntualitat: los honoraris.

Y diuhen, entre altres coses, que implorarán del cel la pronta terminació de la guerra y que unirán sempre la seva benedicció á la qu' envia'l Papa á las tropas expedicionaries.

Lo de sempre: benediccions á cabassos; indulgències á carretades.... però ni un céntim.

Temps enrera molts de aquests bisbes se proposaren organizar batallons de voluntaris; pero després s' ho han pensat millor, y aquesta es l' hora que no han enviat un sol home á Cuba... ni un trist sagristà, ni un miserable novici... ni lo que 's diu un nebó de cap rector, ni l' fill de cap majordoma.

Y pensar que quan la guerra carlista, s' donavan manya per enjegar al camp batallons enteros!....

Ja ho veuen: nosaltres no som bisbes. Pero quan convé, també 'n sabem de confirmar.

Tot un jutje municipal de un poble de Andalusia ha sigut pres com expendedor de moneda falsa.

Lo jutje podrà sempre invocar una circumstància atenuant.

Dirigintse als pasteleros que 'ns desgovernan, podrà dir:

—Si vosaltres falsifiquéu la política ¿per què no puch falsificar jo la moneda?

A l' hora en qu' escribim aquestes ratllas s' han efectuat tots los embargs de tropas destinades á Cuba.

Y á l' hora mateixa s' diu que de un moment al altre, als republicans presos á Atarassanas se 'ls obriràn las portes de la ratera.

Tal vegada quan vegi la llum lo present número ja estarán en llibertat.

Y estarán en llibertat, sense que se 'ls haja près la mes mínima declaració, sense que se 'ls haja manifestat tan sols la causa ó motiu, lo pretext ó excusa de la seva detenció.

Suposan que la suspensió de las garantías autorisa aquesta y moltes altres barrabassadas.

Pero jo entenc que lo qu' està suspès fa temps no son tant las garantías com la serietat dels governants.

La serietat dels governants està suspesa.... per las barras.

Continua la hidrofobia ultramontana contra la masoneria, sense que 'n Sagasta que havia sigut Gran Orient d' Espanya digni d'aquesta boca es meva..

Es que avuy D. Práxedes ja no ho es de *flach-masó*.

Desde que alterna en la possessió del poder á la sombra del trono borbònic, sé 'ns ha tornat *gras-masó*.

Al ricatxo Elduayen li han erigit una estatua á Vigo. Es una estàtua qu farà cría.

Perque quan las generacions futures s'apigaran que l' únic mèrit del personatge *estatut* va ser l' havèrse fet millorari á la sombra de la política ¿saben lo qué succehirà?

Que 's quedarán de bronze ó de pedra marbre.

Los bisbes diuhen que s' encomanaran á Deu pera conseguir la pau d' Espanya.

Y l' govern que fia l' bon èxit de sas operacions financeres als Rothschilds, Baüers y altres juheus de la Banca, s' encomana també á Deu?

No: tot al contrari: lo govern, per lo que puga ser, s' encomana als que van crucificarlo.

Llegeixo en *El Motín*:

«El Comillas que tira al carrer al traballador que no va a missa, s' uneix ab en Baüer, descendent de aquells que ajusticiaren á Cristo, pera deixar als espanyols sense camisa.

»Ja prompte podrá dirse dels dos per lo que respecta á Espanya:

»Y sobre la seva túnica van tirar sorts.»

Devotíssim Sr. de las Cinquillas: ¿qué tal? ¿t' agrada aquesta xufia?

Donchs ja te la regalo: menjátelà!

La friolera de 30,000 durets van robarli al bisbe de Sigüenza mentres efectuava un viatge a Lugo.

Vels'hi aquí un contratemps que no va tenirlo may lo Salvador del mon, y no perque en lo seu temps no hi hagueràs lladres, sino perque Jesucrist, quan viatjava no duya may una malla á la butxaca.

Si l' bisbe de Sigüenza creu lo que predica, y es verdader catòlic, lluny de afigirse de lo que li ha succehit, encare se'n alegrarà.

No pot negar-se que l'sistema monàrquic en certas ocasions resulta mes cómic que l'mes divertit sainete. Que ho digui sino l'ex-rey Milao de Seryia que anys enrera va abdicar la corona en favor del seu fill, al objecte de dedicar-se sense destorbs á totas las delícies de la vida alegre.

Avuy, cansat de corre aventuras, conspara descarada-

ment per arrebatar la corona al seu hereuhet, produint gran intranquilitat en lo país.

Anys enrera corría pels Encants un vènedor de cartas de jugar, que pregonava la seva mercancía al crit de: «Un joc d' busca-rahons, sis quartos.

Un dia van preguntarli:

—Per qué de les cartas ne diulen busca-rahons?

Y ell va respondre amb molta frescura:

—Perque li ha reys.

ANTONI LOPEZ, editor.—Rambla del Mar, 20

A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona

L'ATENTAT DEL CARRER DE CAMBIS NOUS DESCUBRIDORS DEL DELICTE

LO TINENT CORONEL SR. MARZO,
jutge instructor de la causa.

DANIEL FREIXA, Jefe de ordre
públich de Barcelona.

ANTON TRESSOLS, Inspector de
ordre públich.

LO TINENT PORTAS de la Guardia Civil. (*)

FESS mesos justos, dia per dia, després de sa comisió, l'autoritat militar convoca als periodistes a la Capitanía general, però comunicarlos lo resultat de las actuacions entauladas y prosseguidas ab exemplar sigilo. Lo dimars s'enterrá Barcelona ab gran sorpresa de que l'atemptat quedava enterament descubert, estant los autors, inductors y còmplices en poder de la justicia.

May s'havia guardat una reserva tant extremada y pocas vegades s'havia procedit ab l'acert qu'en sa dificil missió han desplegat lo jutje militar Sr. Marzo, y ls demés funcionaris que com los tinents de la guardia-civil Srs. Portas y Canales y ls jefes e inspectors d'ordre públich Srs. Freixa, Tressols. Alsó, Dolcet y altres tant dignament lo secundaren. A tots ells tributa avuy l'opinió pública un calorós aplauso.

Dintre del sumari, segons la nota facilitada á la premsa, tot queda posat en clar.

Un grup de anarquistas que acostumava reunir-se en la Cerveceria de Bisbal, situada al Poble Sec y en lo Centre de carreteres establet en lo carrer de Jupi, allegaren fondos fins á 700 y pico de pessetas, al objecte de destinarlas á la construcció de bombas explosivas pera emplearlas durant la festa del primer de maig, cas de que ls socialistas y ls republicans, com ells esperaven, haguessin promogut disturbis.

Una part de las cantitats recaudadas se fongueren en mans dels comissionats. Pero tres d'ells, Antón Nogués, Joseph Molas y un valencià qual nom no se cifa, se posaren d'acort ab lo many Joan Alsina que per la suma de nos duros se comprometé a fabricar-les algunes, com així ho feu, que devian ser disparades al pas de la professió de Corpus, que surt de la Catedral.

Nogués y Molas se feren cárrech de una bomba cada hú, sistema Orsini, carregadas de dinamita, y á la tarde del dijous, se dirigiren á un dels carretons de detrás de la Catedral, comprometentse a disparar-les. Pero sobre qui havia de ferho primer, surgen entre ells qüestions: la professió aná desfilant, y l'projectat delict deixa de perpetrarse. Llavors fou quan los dos terroristas abandonaren sobre un pilot d'escombraries del estret y solitari carrer de Fivaller, los dos projectils, que á la nit mateixa signaren descuberts per un municipal.

L'endemà divendres á las set de la tarda, Molas, Nogués y un altre subjecte qual nom s'ignora se trobaven asseguts en

un banch del passeig de Gracia, quan se reuní ab ells Tomás Ascheri y s'en burlà, diuent que si tingueren una bomba, sense tanta cumpliment, faria més estrépit. En Nogués se prestà á facilitarni, una que n'tenia á casa seva. Y tal dit, tal f.t: allá aná Ascheri i diumenge següent á buscarla. No tenia com las altres dos que s'abandonaren ni forats ni ramaneys: pero ab tot y aixó ls tres terroristas la carregaren, ficant-hi ramaneys á dintre junts ab la dinamita y aplicant-hi una metxa entre ls dos que cascots signeren atornillats fluixament, pera facilitar l'explosió.

Ascheri's feu cárrech del projectil, l'embolicà ab papers y sortí de casa 'n Nogués portantlo á la ma com una ampolla. Ja l'dia avants, d'acort ab un tal Callís, que's comprometé a acompañarlo, havia triat cuidadosament lo siti mes aproposit per cometre l'atemptat, escollint lo carrer de Cambis nous, al peu de la posada de Mataró. Fins á les sis de la tarda esperà l'Ascheri al seu còmplice Callís en lo Teatro de la Gran via; pero en vista de que no hi comparegué, marxà tot sol á cumplir son criminal projecte.

Ab la bomba á la ma esquerre y un cigarro encès á la dreta contemplà l'pas de la professió barrejat ab la munició de curiosos, y després que hagué passat lo talem, quan la gent encare estava ajonollada, creyent que com en la professió de la Catedral, las autoritats seguirien darrera, calà foch á la metxa, deixà anar lo projectil y escapà tota pressa. Al arribar al Pla de Palacio sentí l'estrépit produït per l'explosió, presenció las corredissas de la multitut, y s'enfilà á un tranyia. Aquest lo deixà en la Plaça de Catalunya y allà en prengué un altre que l'portà fins á Gracia, ahont residia. Arribà á casa seva y sopà ab la major tranquilitat.

Tots aquests fets que revelan una maledat y una duresa de cor inconcebibles, sobre tot si's té en compte la trista sort de las víctimas ignocents, sembla que durant la sustanciació dels processos han sigut degudament confessats pels mateixos culpables, alguns dels quals dos dies després de la explosió, estavan ja en poder de las autoritats. A las primeras agafades que's feren ells hi van caure.

Tenim doncs que l'autor material del delict es Tomás Ascheri y Fossatti, natural de Marsella, de 27 anys d'edat, sense professió coneguda, y de antecedents poch recomenables. Es un minyo alt y algun tant encorvat. Parla á mes del francès, l'italià, l'espagnol y una mica l'inglés. Vivia amistansat ab la viuda de un anarquista, que morí á la presó mentres se sustanciava la causa sobre l'atemptat del Liceo. Explotava la debilitat de la mateixa, á expensas dels fills del difunt, nens de pochs

anyos. A casa d'ella signé pres, de nit, dos días després de cometre l'atemptat. Ja ho havia signat en altres ocasions, com per exemple després de la explosió de la Plaça real y després de la del Liceo. Pero ab posterioritat sembla que havia servit á la policia en calitat de confident. Se mostra enemic acèrrim de tota organització y sosté que l'home ha de obrar individualment com millor li sembla.

Antón Nogués Figueras, es impressor. Nasqué á Santa Eugènia, prop de Girona y conta avuy 29 anys. Treballà molt temps en la imprenta de Ramírez, y havent signat pres quan lo del Liceo, signé posat en llibertat gràcies á las gestions del seu principal Sr. Henrich, en aquella ocasió arcalde de Barcelona. De fesomia vulgar y abescassa instrucció, es un fanàtic de la idea anarquista comunista.

Joan Molas, natural de Igualada, paleta y ex-cornet de l'exèrcit, té també escassa instrucció y es molt aferrat á sus conviccions, distingintse ademés per son carácter inclinat á la burla, que li ha valgut lo sobrenom de *Burleta*.

Francisco Callís, natural de Vich, farinaire, ha resultat ser un dels autors de la explosió ocorreguda al any 87 en lo saló de sessions del Foment del Traball Nacional. Després de aquella ocurrencia fogí embarcat á Buenos Ayres: y havent signat pres per la participació que tingué en lo crim del carrer de Cambis nous, avuy se troba baix lo pés de una doble causa.

En la llista facilitada á la premsa per l'autoritat militar s'hi troben ademés los següents noms als quals se 'ls suposa mes ó menys relacionats ab lo delict, en sa perpetració ó en sos preparatius:

Jaume Vilella, natural de Lleida, de 29 anys, rajoler de mosaichs.—Marcelino Vila, maquinista de la fàbrica de D. Josep Salvat.—Joan Casanovas Viladelpret, de 26 anys, de Sant Cugat del Vallés, paleta.—Cristófol Soler, de Sants, rajoler.—Mateu Ripoll, també de Sants y rajoler.—Joan Sala y Cortacans, de Hostafrancs y rajoler.—Joan Oller, ebenista.—Baldomero Oller, repartidor d'entregues.—Sebastià Sunyer, de 35 anys, farinaire.—Joan Alsina, de Barcelona, 37 anys, manyá: signé detingut á Almería ahont havia fugit.—Jascinto Melich.—José Pérez Mesa, natural de Málaga.—Antón Ceperuelo, de Caldes de Montbui (Tarragona).—Llorenç Serra, de 42 anys, carreter.—Epidi Caus, de 26 anys, de Guissona, manyá.—Joseph Vilas, aragonés, 34 anys, rajoler.—Pere Corominas, 26 anys, Barcelona, advocat.—Lluís Már y algunos altres fins al número de 97.

Quan la causa se vegi devant del Tribunal quedarà evidenciada la responsabilitat verdadera de cada un dels inculpats. Fins llavors, donchs, ens absténim de tot comentari.

ALGUNS ACUSATS

ANTON NOGUÉS

JOSEPH MOLAS DURAN

BALDOMERO OLLER

SEBASTIÁ SUNYER

MATEU RIPOLL

(*) No ns ha sigut possible obtenir, com desitjavam, lo retrat del tinent de la Guardia Civil Sr. Canales, que tan bons serveys ha prestat en la persecució de aquest delict. Procurarem donarlo en un dels pròxims números.